

T.C.
MU LA
1. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2023/2762

YÜRÜTMENİN DURDURULMASINI

STEYEN (DAVACI) : BODRUM BELEDİYE BAŞKANLIĞI

VEKİL : AV. NACİYE BERRAK ANTER BALLI
-UETS[16311-13176-92717]

KARŞI TARAF (DAVALI) : ÇEVRE, EKİMLİK VE KÜLTÜR BAKANLIĞI
-UETS[35756-96577-39570]

VEKİL : AV. HALİME FEYZA KARAÇAYIR

STEMİN ÖZETİ : Çevre ve Ekincilik Bakanlığı Bakanlık Makamının 28/08/2023 tarih ve 726808 sayılı Olur'u ile onaylanan Yalıçiftli Turizm Merkezi sınırları içerisinde ve III. derece doğal sit alanında kalan Muğla ili, Bodrum ilçesi, Kızılağaç Mahallesi, 305 ada, 1 parsel ve yakın çevresine ilişkin olarak hazırlanan 1/5000 ölçekli koruma amaçlı nazım imar planı ve 1/1000 ölçekli koruma amaçlı uygulama imar planının ve plan hükümlerinin ve söz konusu planlara askı süresi içerisinde yapılan itirazın zımnen reddine ilişkin i lemin; davaya konu planlama alanının "Muğla-Bodrum Yalıçiftli Turizm Merkezi" dahilinde olduğu ve bu kararın halen yürürlükte olduğu konusunda tereddüt bulunmadığı, ancak davalı idarenin bu alanda plan yapma yetkisi bulunmadığı, hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek yürütmesinin durdurulması ve iptali istenilmektedir.

SAVUNMA ÖZETİ : Usule ilişkin olarak; davanın süresinde açılıp açılmadığının değerlendirilerek süresinde açılmaması süre aklımı yönünden reddi gerektiği, esasa ilişkin olarak ise; planlama alanının turizm merkezi sınırları içerisinde olması sebebiyle Kültür ve Turizm Bakanlığından görüş alındığı, alanın tüm üst ölçekli planlarda turizm merkezi sınırları içerisinde turizm alanı olarak ayrıldığı, bu kapsamda davaya konu alt ölçekli imar planlarının da üst ölçekli plan kararları gereği turizm alanı olarak düzenlenmesinin "tarihi, kültürel, doğal ve turistik değere sahip bir yöreye zarar verecek" nitelikte olmadığını açık olduğu, Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi sınırları dahilindeki taşınmazlara ait imar planları üst ölçekli planlarda tanımlanan kullanım kararlarına uygun olarak hazırlandığı, turizm alanı olarak düzenlenen alana ait imar planlarına yönelik gerekli tüm kurum ve kuruluş görüşleri alınarak planlama dosyasının bu doğrultuda değerlendirildiği, planlama alanının hassas özellikleri gözle alınarak raporlar hazırlandı, ayrıca yürürlükteki mevzuat uyarınca planlama alanında plan onay yetkisinin davalı idarede olduğu, hukuka aykırılık bulunmadığı belirtilerek yürütmesinin durdurulması isteminin ve davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLET ADINA

Karar veren Muğla 1. Daire Mahkemesince, davalı idarenin usule ilişkin itirazı yerinde görülmediğinden dava dosyası yürütmenin durdurulması istemi yönünden incelenerek işin gereği görüldü:

Uyu mazlık; Muğla ili, Bodrum ilçesi, Kızılağaç Mahallesi, 305 ada, 1 parsel ve yakın çevresine ilişkin olarak hazırlanan 1/5000 ölçekli koruma amaçlı nazım imar planı ve 1/1000 ölçekli koruma amaçlı uygulama imar planından, plan hükümlerinin ve söz konusu planlara askı süresi içerisinde yapılan itirazın zımnen reddine ilişkin i leminden kaynaklanmaktadır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27. maddesinin 2. fıkrasında, "Danıştay veya idari mahkemeler, idari işlemin uygulanması hâlinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda, davalı idarenin savunması alındıktan veya savunma süresi geçtikten sonra gerekçe göstererek yürütmenin durdurulmasına karar verebilirler. (...) Yürütmenin durdurulması kararlarında idari işlemin hangi gerekçelerle hukuka açıkça aykırı olduğu ve işlemin uygulanması halinde doğacak telafisi güç veya imkânsız zararların neler olduğunu belirtmesi zorunludur." hükmüne, 6'ncı fıkrasında ise, "Yürütmenin durdurulması kararları teminat kararlaştırılabilir; ancak, durumun gereklerine göre teminat aranmayabilir. (...)" hükmüne yer verilmiştir.

2634 sayılı Turizm Tevki Kanununun 7. maddesinin 1. fıkrasında; "Bakanlık (Kültür ve Turizm Bakanlığı), kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezleri içinde her ölçekteki planları yapmaya, yaptırmaya, revize onaylamaya ve tadil etmeye yetkilidir. Kültür ve turizm koruma ve gelişim

T.C.
MU LA
1. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2023/2762

bölgeleri ve turizm merkezleri içinde yer alan korunan alanlarda her ölçekteki plan teklifleri sadece Bakanlıkça sunulur. İlgili kurul, kurum ve kuruluş görüşleri doğrultusunda Bakanlıkça incelenerek uygun görülen planlar, Çevre ve Şehircilik Bakanlığına gönderilir. Bu planlar, Bakanlık ile mutabakat sağlanarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığına ilgili tabiiat varlıklarını koruma bölge komisyon kararı da dahil en geç altı ay içinde sonuçlandırılır. Bu alanlarda, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından plan hazırlanması veya hazırlattırılması durumunda; Çevre ve Şehircilik Bakanlığına yapılacak onamaya esas olmak üzere Bakanlıkça uygun görüşü alınır. 23/5/2019 tarihli ve 7174 sayılı Kapadokya Alanı Hakkında Kanun, 19/6/2014 tarihli ve 6546 sayılı Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alanı Hakkında Bazı Düzenlemeler Yapılmasına Dair Kanun ve 18/12/1981 tarihli ve 2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu kapsamında kalan alanlar ile 18/11/1983 tarihli ve 2960 sayılı Bozaziçi Kanununda öngörünüm bölgesi olarak belirlenen alanlar, özel çevre koruma bölgeleri ve özelleştirme kapsam ve programına alınan alanlar bu fıkra kapsamında değildir." hükmüne yer verilmiştir.

Aynı Kanununun 3. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendinde, kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri; turizm hareketleri ve faaliyetleri yönünden önem taşıyan veya doğal, tarihi ve kültürel değerlerin yoğun olarak yer aldığı, korunması ve geliştirilmesinde kamu yararı bulunan yörelerde, koruma kullanma dengesi gözetilerek sektörel kalkınmanın sağlanması ve turizm sektörünün planlı ve kontrollü gelişiminin sağlanması amacıyla yeri, mevki ve sınırları Cumhurbaşkanlığı kararıyla tespit ve ilan edilen alanlar şeklinde; aynı fıkranın (d) bendinde ise turizm merkezleri, kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri dışında kalmakla birlikte, bu bölgelerin niteliğini taşıyan, turizm hareketleri ve faaliyetleri açısından öncelikle geliştirilmesinde kamu yararı bulunan orman vasıflı olanlar dahil Hazine tasarrufları ile tescilli mümkün olan Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerde yeri, mevki ve sınırları Cumhurbaşkanlığı kararıyla tespit ve ilan edilen alanlar şeklinde tanımlanmıştır.

10/7/2018 tarih ve 30474 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında 1 Numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 109'uncu maddesinin (c) bendinde, "Milli parklar, tabiiat parkları, tabiiat anıtları, tabiiat koruma alanları, doğal sit alanları, sulak alanlar, özel çevre koruma bölgeleri ve benzeri koruma statüsü bulunan diğer alanların kullanma ve yapılaşmaya yönelik ilke kararlarını belirlemek ve her tür ve ölçekte çevre düzeni, nazım ve uygulama imar planlarını yapmak, yaptırmak, değiştirmek, onaylamak, uygulamak veya uygulanmasını sağlamak, (ç) bendinde, "Tabiiat varlıkları, doğal, tarihi, arkeolojik ve kentsel sitler ile koruma statüsü bulunan diğer alanların çakıtı yerlerde koruma ve kullanma esaslarını ilgili bakanlıkların görüşünü alarak belirlemek ve bu alanların kısmen veya tamamen hangi idarelerce yönetileceğine karar vermek, her tür ve ölçekteki çevre düzeni, nazım ve uygulama imar planlarını yapmak, yaptırmak ve onaylamak," (d) bendinde, "Orman alanları dışında yer alan korunması gerekli tabiiat varlıkları, koruma alanları ve doğal sit alanlarının Bakanlıkça belirlenen ilke kararlarına, onaylanan planlara uygun olarak kullanılmak üzere tahsisini gerçekleştirmek, uygulamaların tahsis şartlarına uygun olarak gerçekleştirilmesini izlemek ve denetlemek," (e) bendinde, "Tabiiat varlıkları ve doğal sit alanları ile özel çevre koruma bölgelerine ilişkin olarak; hâlihazır haritaları aldırarak, gerekli görülen projeleri yapmak, yaptırmak ve onaylamak, her türlü araştırma ve inceleme yapmak, yaptırmak, izlemek, eğitim ve bilinçlendirme çalışmaları yürütmek, kullanım yasağı getirilen alanların kamulaştırma veya benzer yollarla kamunun eline geçirilmesini sağlamak, kontrol ve denetim yapmak, gerekli görülen alanların korunması ve kirliliğinin önlenmesi amacıyla yatırım yapmak veya ilgili idarelerin yatırım projelerini desteklemek, bu alan ve bölgelerde Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlere ilişkin her türlü tasarrufla bulunmak, işletmek, iktisadik ve kullanım izinlerini vermek, korunan alanlara ilişkin insan ve finansman kaynağı sağlamak," Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Tabiiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğünün görevleri arasında sayılmıştır.

Dosyanın incelenmesinden; Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Bakanlık Makamının 28/08/2023 tarih ve 726808 sayılı Olur'u ile onaylanan Yalçıftlı Turizm Merkezi sınırları içerisinde ve III. derece doğal sit alanında kalan Muğla ili, Bodrum ilçesi, Kızılaç Mahallesi, 305 ada, 1 parsel ve yakın çevresine ilişkin olarak hazırlanan 1/5000 ölçekli koruma amaçlı nazım imar planı ve 1/1000 ölçekli koruma amaçlı uygulama imar planının ve plan hükümlerinin ve söz konusu planlara askı süresi içerisinde 05/10/2023 tarihinde yapılan itirazın zımnen reddine ilişkin ilmin iptali istemiyle görülmekte olan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

T.C.
MU LA
1. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2023/2762

Yukarıda detaylarına yer verilen yasal düzenlemeler ve 2634 sayılı Turizm Te vik Kanununun 7. maddesi uyarınca turizm merkezi sınırları içinde her tür ve ölçekte plan yapma yetkisinin Kültür ve Turizm Bakanlığı na ait oldu u açıktır.

Dosyadaki bilgi ve belgeler ile yukarıda anılan mevzuat hükümlerinin birlikte de erlendirilmesinden, dava konusu planlama alanının Mu la, Bodrum Yalıçiftli i Turizm Merkezi sınırları içersinde kaldı ı, davalı idare de savunma dilekçesinde planlama alanının "turizm merkezi" sınırları içersinde kaldı mı belirtti i, bu alanda plan yapma yetkisi Kültür ve Turizm Bakanlığı na ait oldu undan, davalı Çevre, ehircilik ve klim De iikli i Bakanlığı nca onaylanan dava konusu imar planlarında ve plan hükümlerinde yetki yönünden hukuka uygunluk bulunmadı ı, di er taraftan hukuka aykırılı ı saptanan dava konusu imar planlarına askı süresi içersinde yapılan itirazın zımnen reddine ili kin i lemde de hukuka uygunluk bulunmadı ı sonucuna varılmı tır.

Öte yandan; hukuka aykırılı ı ortaya konulan planların icrasına devam edilmesi hâlinde parselasyon, yapı ruhsatı gibi uygulama i lemlerine sebebiyet verilece inden, bu durum da tapuda ve yapıla malarda karı ıklı a neden olabilece inden, i lemin icrasının telâfisi güç veya imkansız zararlara yol açabilece i de açıktır.

Açıklanan nedenlerle; hukuka aykırılı ı açık olan dava konusu i lemlerin; uygulanması halinde telafisi güç zararlar do abilece inden, 2577 sayılı dari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27'nci maddesi uyarınca teminat alınmaksızın **yürütülmesinin durdurulmasına**, kararın tebli ini izleyen günden itibaren **yedi (7) gün** içersinde zmir Bölge dare Mahkemesine (3. dari Dava Dairesi) itiraz yolu açık olmak üzere, 29/02/2024 tarihinde oybirli iyle karar verildi.

Ba kan
DR.LEVENT AKDO AN
101785

Üye
MUHARREM EN
165797

Üye
ÖMER DEL MEHMET
251587